

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES

www.tuba.gov.tr

TÜBA-AR

Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi
Turkish Academy of Sciences Journal of Archaeology

Sayı: 35
Volume: 35
2024

**TÜBA-AR Türkiye Bilimler Akademisi
Arkeoloji Dergisi**

*Turkish Academy of Sciences Journal of
Archaeology*

TÜBA-AR uluslararası hakemli bir dergi olup
TÜBİTAK ULAKBİM TRDİZİN, Avrupa İnsani
Bilimler Referans İndeksi (ERIH PLUS) ve
EBSCO-Art & Architecture Source database
veritabanlarında taranmaktadır.

*TÜBA-AR is an international refereed journal and
indexed in the TUBITAK ULAKBİM TRDİZİN, The
European Reference Index for the Humanities and
the Social Sciences (ERIH PLUS) and EBSCO-Art
& Architecture Source database.*

Yayın Sahibi / Owner:

Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığı adına / on
behalf of Turkish Academy of Sciences
Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER (Başkan / President)

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Managing Editor

Mete KURT

Teknik Editör / Technical Editor

Doç. Dr. Haydar YALÇIN

Basın ve Halkla İlişkiler /

Press & Public Relations

Asiye KOMUT ŞANLI

Grafik Tasarım / Graphic Design

Ali Buğra ERGİN

İletişim Asistanı /

Communication Assistant

Büşra AYGÜN

Yayın Şekli ve Yayın Türü /

Publication Form and Publication Type

6 aylık, Türkçe / İngilizce. Yaygın süreli yayın.

Biannual, Turkish/English. Common periodical.

Baskı: Ankara Basım Yayın Hizmetleri

Başak Mah. 1704. Sokak No:2/9

Mamak/Ankara

Sayı: 35/2024 (500 adet)

Basıldığı Tarih: 30 Aralık 2024

ISSN: 1301 - 8566

e-ISSN: 2667-5005

TÜBA-AR Yazışma Adresi

TUBA-AR Postal Address

Türkiye Bilimler Akademisi

Maçka Kütüphanesi, Maçka Caddesi

İTÜ Yabancı Diller Yüksekokulu

(Maçka Silahhane Binası)

No:4 Şişli - İstanbul / TÜRKİYE

Tel: +90 0212 219 16 60

Faks: +90 212 514 99 96

E-posta - *E-mail:* tuba-ar[at]tuba.gov.tr

tubaar.tuba.gov.tr

Türkiye Bilimler Akademisi

Turkish Academy of Sciences

Vedat Dalokay Caddesi No: 112 06670

Çankaya- Ankara / TÜRKİYE

Tel: +90 312 442 29 03

Faks: +90 312 442 72 36

www.tuba.gov.tr

© Türkiye Bilimler Akademisi, 2024

© Turkish Academy of Sciences, 2024

(All rights reserved.)

Bu derginin tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için
yapılacak kısa alıntılar dışında yayının yazılı izni
olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz, CD ya da
manyetik bant haline getirilemez.

(Kaynağı belirtilmemiş görseller, makalelerin
yazarlarına aittir.)

*All rights are reserved. Except for the short
citations, the manuscripts cannot be reproduced,
converted into CDs or magnetic tape in any way
without the written permission of the publisher.
(All images without specific references can be
accepted as authors' images)*

Kapak Fotoğrafı

Khrysemene'nin Yapıtırdığı Mezar Steli

(©Amasra Arkeoloji Müzesi)

Bülent ÖZTÜRK

**TÜBA-AR
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ ARKEOLOJİ DERGİSİ**

TÜBA-AR, Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) tarafından altı aylık olarak
yayınlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Derginin yayın politikası, kapsamı
ve içeriği ile ilgili kararlar, Türkiye Bilimler Akademisi Konseyi tarafından
belirlenen Yayın Kurulu tarafından alınır.

DERGİNİN KAPSAMI VE YAYIN İLKELERİ

TÜBA-AR dergisi ilke olarak, dönem ve coğrafi bölge sınırlaması olmadan
arkeoloji ve arkeoloji ile bağlantılı tüm alanlarda yapılan yeni araştırma, yorum,
değerlendirme ve yöntemleri kapsamaktadır. Dergi arkeoloji alanında yeni
yapılan çalışmalara yer vermenin yanı sıra, bir bilim akademisi yayın organı
olarak, arkeoloji ile bağlantılı olmak koşuluyla, sosyal bilimlerin tüm uzmanlık
alanlarına açıktır; bu alanlarda gelişen yeni yorum, yaklaşım, analizlere yer veren
bir forum oluşturma işlevini de yüklenmiştir.

Dergi, arkeoloji ile ilgili yeni açılımları kapsamlı olarak ele almak için belirli
bir konuya odaklanmış yazıları “dosya” şeklinde kapsamına alabilir; bu amaçla
çağrılı yazarların katkısının istenmesi ya da bu bağlamda gelen istekler Yayın
Kurulu tarafından değerlendirir. Kazı ve yüzey araştırmaları da dahil olmak üzere,
yeni yorum ve açılım getirmeyen, yalnızca malzeme tanıtımı içeren, ön rapor
niteliğindeki yazılar dergi kapsamının dışındadır. Kültür tarihi açısından önemli
bir yenilik getiren önemli buluntular “haber” olarak dergiye kabul edilebilir.
Yazarlar dergiye makale gönderdiklerinde, söz konusu yazının daha önce, çeviri
olarak bile başka bir yerde yayımlanmadığını ya da yayımlanmak üzere bir başka
dergiye gönderilmemiş olduğunu kabul etmiş sayılırlar.

**TÜBA-AR
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES JOURNAL OF ARCHAEOLOGY**

TÜBA-AR is an international peer-reviewed journal published biannually by the
Turkish Academy of Sciences (TÜBA). The decisions regarding editorial policy,
scope and content of the journal is taken by the Editorial Board that determined
by the Turkish Academy of Sciences Council.

COVERAGE AND PUBLICATION PRINCIPLES OF THE JOURNAL

Principally, the TÜBA-AR journal covers all recent studies, comments,
evaluations, and methods in archaeology, and in adjacent areas related to
archaeology, without limitation to any periods or geographic regions. In addition
to studies carried out in the field of archaeology, as a publication organ of an
academy of science, the journal is open to all professional fields of the social
sciences, provided that they are related to archaeology; it has also undertaken
the function to create a forum covering recent interpretations, approaches, and
analyses developing in these fields.

The journal may feature writings focused on a specific subject as a “file” in
order to comprehensively cover new initiatives related to archaeology; and to
this end, the Editorial Board decides whether contributions of invited writers
are required, or evaluates any requests received in that context. Articles that
do not introduce new interpretations and initiatives, but are rather in the form
of a preliminary report containing only introductions to materials, including
archaeological excavations and surface researches, are out of the scope of the
journal. Important findings introducing significant innovations in terms of the
cultural history can be accepted as pieces of “news”. When writers send articles
to the journal, they are deemed to have agreed and undertaken that the article in
question has not been published in any other journal, including its translations
into any languages, and that it has not been submitted to any other journal for
publication, including its translations.

TÜBA-AR

Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi Turkish Academy of Sciences Journal of Archaeology

Kurucu (Founder)

Prof. Dr. Ufuk ESİN

Editörler (Editors)

Prof. Dr. Necmi KARUL (İstanbul Üni.) (Baş editör/ Editor in Chief)

Prof. Dr. Gül İŞİN (Akdeniz Üni.)

Prof. Dr. Vasıf ŞAHOĞLU (Ankara Üni.)

Prof. Dr. Ali Akın AKYOL (Ankara HBV Üni.)

Prof. Dr. Eda TAŞÇI (Kütahya D. Üni.)

Prof. Dr. Rafet ÇAVUŞOĞLU (Van Y.Y. Üni.)

Prof. Dr. Rukiye AKDOĞAN (Çukurova Üni.)

Prof. Dr. Abdüsselam ULUÇAM (Karabük Üni.)

Prof. Dr. Fulya DEDEOĞLU (Ege Üni.)

Doç. Dr. / Assoc. Prof. Şakir ÇAKMAK (Ege Üni.)

Doç. Dr. / Assoc. Prof. Harun ÖZDAŞ (Dokuz Eylül Üni.)

Doç. Dr. / Assoc. Prof. Haydar YALÇIN (Ege Üni.)

Danışma Kurulu (Editorial Advisory Board)

Prof. Dr. Mustafa ADAK (Akdeniz Üni.) Prof. Dr. Selma KADIOĞLU (Ankara Üni.)

Prof. Dr. İrfan ALBAYRAK (Ankara Üni.) Prof. Dr. Metin KARTAL (Ankara Üni.)

Prof. Dr. Serdar AYBEK (Dokuz Eylül Üni.) Prof. Dr. Sedef ÇOKAY-KEPÇE (İstanbul Üni.)

Prof. Dr. Ayşe AYDIN (Muğla Sıtkı Koçman Üni.) Prof. Dr. Taner KORKUT (Akdeniz Üni.)

Prof. Dr. Okşan BAŞOĞLU (Hacı Bayram Veli Üni.) Doç. Dr. Erkan KONYAR (İstanbul Üni.)

Prof. Dr. Christoph BERNS (Hamburg Üni.) Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU (Ankara Üni.)

Prof. Dr. Ziya Kenan BİLİCİ (Ankara Üni.) Prof. Dr. Veli KÖSE (Ankara Üni.)

Prof. Dr. Nicholas CAHILL (Wisconsin-Madison Üni.) Prof. Dr. Antonio La MARCA (Calabria Üni.)

Prof. Dr. Thomas CORSTEN (Viyana Üni.) Prof. Dr. Zeynep MERCANGÖZ (Ege Üni.)

Prof. Dr. Bahattin ÇELİK (Yıldırım Beyazıt Üni.) Prof. Dr. Arthur MULLER (Lille Üni.)

Prof. Dr. Gül GÜRTEKİN DEMİR (Ege Üni.) Prof. Dr. Zeynep ÇİZMELİ-ÖĞÜN (Ankara Üni.)

Prof. Dr. Aiman DOSSYMBAYEVA (Avrasya Milli Üni.) Prof. Dr. Aynur ÖZFIRAT (Artuklu Üni.)

Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL (Mersin Üni.) Prof. Dr. Felix PIRSON (Alman Arkeoloji Enstitüsü)

Prof. Dr. Osman ERAVŞAR (Akdeniz Üni.) Prof. Dr. Gürcan POLAT (Ege Üni.)

Prof. Dr. Yılmaz Selim ERDAL (Hacettepe Üni.) Prof. Dr. Brian ROSE (Pennsylvania Üni.)

Prof. Dr. Zeynep KOÇEL ERDEM (Mimar Sinan Üni.) Prof. Dr. Chris ROOSEVELT (Koç Üni.)

Prof. Dr. Burçin ERDOĞU (Akdeniz Üni.) Prof. Dr. Mustafa Hamdi SAYAR (İstanbul Üni.)

Prof. Dr. Ayla Sevim EROL (Ankara Üni.) Prof. Dr. R.R.R. SMITH (Oxford Üni.)

Prof. Dr. Bozkurt ERSOY (Ege Üni.) Prof. Dr. S. Yücel ŞENYURT (Hacı Bayram Üni.)

Prof. Dr. Yaşar ERSOY (Yaşar Üni.) Prof. Dr. Billur TEKKÖK (Başkent Üni.)

Prof. Dr. Bekir ESKİCİ (Hacı Bayram Veli Üni.) Prof. Dr. Gülsün UMURTAK (İstanbul Üni.)

Prof. Dr. Massimo FRASCA (Catania Üni.) Prof. Dr. Harun ÜRER (İzmir Katip Çelebi Üni.)

Prof. Dr. Marco GALLI (Roma La Sapienza Üni.) Prof. Dr. Ünsal YALÇIN (Ruhr Üni.)

Prof. Dr. Özlem ÇEVİK GÜÇYILMAZ (Trakya Üni.) Prof. Dr. Tayfun YILDIRIM (Ankara Üni.)

Prof. Dr. Sevinç GÜNEL (Hacettepe Üni.) Prof. Dr. Anıl YILMAZ (İzmir Katip Çelebi Üni.)

Prof. Dr. Ralf von den HOFF (Freiburg Albert Ludwigs Üni.) Prof. Dr. Turgut YİĞİT (Ankara Üni.)

Prof. Dr. Mehmet İŞIKLI (Atatürk Üni.) Prof. Dr. Hüseyin YURTTAŞ (Atatürk Üni.)

Prof. Dr. Yusuf Kağan KADIOĞLU (Ankara Üni.) Doç. Dr. Gülsün Çiler ALGÜL (İstanbul Üni.)

Prof. Dr. Musa KADIOĞLU (Ankara Üni.) Doç. Dr. Levent ATICI (Nevada Üni.)

Prof. Dr. Atilla BATMAZ (Ege Üni.) Doç. Dr. Eylem ÖZDOĞAN (İstanbul Üni.)
Prof. Dr. Daniş BAYKAN (Trakya Üni.) Doç. Dr. Ferudun ÖZGÜMÜŞ (İstanbul Üni.)
Prof. Dr. İbrahim ÇEŞMELİ (İstanbul Üni.) Doç. Dr. Bülent ÖZTÜRK (Mimar Sinan Üni.)
Prof. Dr. Çiler ÇİLİNGİROĞLU (Ege Üni.) Prof. Dr. Hasan PEKER (İstanbul Üni.)
Doç. Dr. Zafer DERİN (Ege Üni.) Doç. Dr. Evangelia PİŞKİN (ODTÜ)
Prof. Dr. Lale DOĞER (Ege Üni.) Doç. Dr. V. Macit TEKİNALP (Hacettepe Üni.)
Doç. Dr. Yiğit Hayati ERBİL (Hacettepe Üni.) Prof. Dr. Cahit Çağlar YALÇINER (Çanakkale 18 Mart Üni.)
Prof. Dr. Ömür Dilek ERDAL (Hacettepe Üni.) Doç. Dr. Zeynep Emel EKİM (Medipol Üni.)
Prof. Dr. Akın ERSOY (İzmir Katip Çelebi Üni.) Dr. Öğr. Üyesi Dr. Rüstem BOZER (Ankara Üni.)
Doç. Dr. Özlem SİR GAVAZ (Ankara Üni.) Doç. Dr. Çiğdem MANER (Koç. Üni.)
Doç. Dr. Farshid IRAVANI GHADİM (İsfahan Sanat Üni.) Dr. Öğr. Üyesi Sarp ALATEPELİ (İzmir Katip Çelebi Üni.)
Doç. Dr. Sema Gündüz KÜSKÜ (İzmir Katip Çelebi Üni.)

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Editör'ün Notu	6
<i>Editor's Note</i>	9

TARİHÖNCESİ ÜRETİMDE ÖZELLEŞEN BİR İÇ BATI ANADOLU YERLEŞİMİ: SON BULGULAR IŞIĞINDA İLK KALKOLİTİK DÖNEM KANLITAŞ HÖYÜK (ESKİŞEHİR/İNÖNÜ) <i>A Prehistoric inner Western Anatolian Settlement Specializing on Production: Early Chalcolithic Settlement Kanlitaş Höyük on the Light of Recent Evidence</i>	11
Ali Umut TÜRKCAN	

UBEYD KÜLTÜRÜ'NÜN GÜNEY KAFKASYA'YA YAYILIMI İLE İLİŞKİLİ YENİ VERİLER <i>New Facts on the Spread of Ubaid Culture in the South Caucasus</i>	35
Veli. B. BAŞŞALİYEV - Nezahat CEYLAN - Elmar BAŞŞALİYEV Heyran HASANOVA - ZİNİYET MEMMEDOVA	

BEFORE THE MIDDLE BRONZE AGE RE-URBANIZATION AT THE HINTERLAND SITE OF TOPRAKHISAR HÖYÜK (HATAY, TÜRKİYE) <i>Kırsal Yerleşim Toprakhisar Höyük'te (Hatay, Türkiye) Orta Tunç Çağı'nın Yeniden Kentleşme Dönemi Öncesi</i>	51
Murat AKAR - Müge BULU - Demet KARA	

BANAZ OVASI ORTA TUNÇ ÇAĞI YERLEŞMELERİ <i>Middle Bronze Age Settlements in the Banaz Plain</i>	73
Harun OY	

ERZEN (GARZAN) BÖLGESİ'NDEKİ (SİİRT) TARİHİ YERLEŞMELERİN MEKÂNSAL DAĞILIMI VE YOK OLMALARINDA ETKİLİ OLAN DOĞAL VE BEŞERİ FAKTÖRLER <i>The Spatial Distribution of Historical Settlements in the Erzen (Garzan) Region (Siirt Province) and The Natural and Human Factors Contributing to their Disappearance</i>	93
Murat SUNKAR - Vedat AVCİ - İbrahim POLAT - Ahmet UYSAL	

ONURLANDIRMA ANITLARI IŞIĞINDA KAUNOS'TA ROMA EGEMENLİĞİ <i>The Roman Rule at Caunus in the Light of the Honorary Monuments</i>	119
Ufuk ÇÖRTÜK	

MEZAR YAZITLARI IŞIĞINDA HERAKLEİA PONTİKE, TİOS VE AMASTİS KENTLERİNİN ROMA İMPARATORLUK DÖNEMİ SOSYO-KÜLTÜREL HAYATI İLE AİLELERİNE GENEL BİR BAKIŞ <i>An Overview of the Socio-Cultural Life and Families of Heraklea Pontike, Tios and Amastris in the Roman Imperial Period in the Light of Grave Inscriptions</i>	149
Bülent ÖZTÜRK	

KİSSEBÜKÜ GEÇ ANTİK DÖNEM YAMAÇ YERLEŞİMİNDE BİR DÜKKAN: 4 NOLU YAPI <i>A Shop in Kissebükü Late Antiquity Period Hillside Settlement: Building No. 4</i>	181
Hatice ÖZYURT ÖZCAN	

THE INTERSECTION OF CULTS OF APHRODITE OURANIA
AND HODEGETRIA "PANAGIA MYRTIDIÖTISSA" IN THE ISLAND OF KYTHERA

Aphrodite Ourania ve Hodegetria "Panagia Myrtidiötissa"

Kültlerinin Kythera Adası'nda Kesişimi 199

Settar TARMAN

TAO-KLARCETİ BÖLGESİ'NDE 1888-1917 YILLARI ARASINDA
GERÇEKLEŞTİRİLEN MİMARİ BELGELEME ÇALIŞMALARI

Architectural Documentations in the Tao-Klarjeti Region Between 1888-1917 211

Mustafa Tahir OCAK - Gülsün TANYELİ

EDITÖRÜN NOTU

Arkeoloji bilimini Türkiye Bilimler Akademisi bünyesinde, bilimin evrensel değerleriyle dünyayla buluşturmayı hedeflemiş TÜBA-AR 35. sayısı ile siz değerli okuyucularıyla buluşmaya hazır. 1998 yılında Prof. Dr. Ufuk Esin'in öncü girişimleriyle ülke arkeolojisine kazandırılan Tüba-Ar 2011-2014 yıllarında yayın hayatına ara vermiş; 2017 yılından itibaren ise yılda iki sayı ile Türkiye arkeoloji yayıncılığında daha aktif bir konuma gelmiştir. 2019 yılında 25. sayının sorumluluğu ile göreve başlayan editör grubumuz dergimizin tanınırlığı ve okunurluğunu arttırmak hedefiyle başladığı yolculukta giderek artan atıf sayılarıyla EBSCO (Art and Architecture Source Data Base) indeksinde taranır hale gelmiştir. Önümüzdeki süreçte dergimizin arkeolojinin farklı uzmanlık alanlarını da kapsayacak şekilde editöryal olarak genişlemesi uygun görülmüştür; bu yeni sürecin TÜBA-AR'ın yükselen ivmesine katkı sunmasını temenni ederiz. Her zaman olduğu gibi dergimizin bu sayısında da ülkemizi ve etkileşimde bulunduğu coğrafyaları geniş bir zaman aralığında, maddi kültür verileri üzerinden daha yakından tanıma fırsatı bulacağız.

Son yıllarda özellikle çevresel arkeoloji metodolojisinin artan kullanımı, nesne insan ilişkisinin derinlikli sorgulamalarına imkân tanımaktadır. 35. sayımızda Porsuk Kültürü olarak tanımlanmış Kanlıtaş Höyük kazı ve yüzey araştırma sonuçları da bu yaklaşımla elde edilmiş verileri sunmakta. Çalışmada Kanlıtaş yerleşimi gelişmiş sürtme taş ve kemik alet endüstrisine ait bulgularla mermer bilezik ve boncuk üretim merkezi olarak tanımlanıyor. Ayrıca paleobotani, evcilleştirme ve hammadde kullanımına dair somut veriler ışığında yerleşimcilerin yaşam pratiklerini daha yakından tanıtıyor.

Kalkolitik Dönem komşu coğrafyalarda takip eden ikinci makalede yazar Azerbaycan Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'nde Babek'te konumlanan Bülövkaya yerleşimini inceliyor. Alanda yürütülmüş kazı sonuçlarında elde edilen veriler, önceleri kuşkuyla yaklaşılan Mezopotamya Güney Kafkasya ilişkilerine somut kanıtlar sunuyor. MÖ 5. bin yılda Mezopotamyalı Ubeyd kabilelerinin kuzeye doğru ilerleyerek Nahçıvan bölgesinde yerleşmiş olduğu ileri sürülüyor.

Hatay ili Altınözü ilçesindeki kırsal bir yerleşim Toprakhisar Höyük'ün MÖ 3. bin sonu ile 2. bin başına odaklanılan 3. makalede söz konusu dönem aralığında Erken Transkafkasya ve Kuzey Suriye etkili karışık maddi kültür verilerine dayanarak yeni bir yerel üslup tanımlanıyor. Literatürde önceden tartışılan Amurru ve Hurri yayılımı sorunsalının iklim değişikliklerinin tetiklediği uzak mesafeli insan hareketliliği ile açıklamaya çalışıyor. Yazarlar yerleşimin çevresel ve antropojenik baskılar altında, zeytinyağı ve şarap üreticisi olarak kazandığı güçlü ekonomik rolün kentleşme sürecine olan önemini vurguluyor.

35. sayıda Tunç Çağ araştırmalarına daha batıdan bir örnekle sunulan katkı, Banaz Ovası yerleşmelerinden geliyor. Makalede Banaz Ovası'nda tespit edilen 9 adet OTÇ yerleşimi tanıtılıyor. Ovada OTÇ boyunca kesintisiz yerleşimler olduğu kaydedilirken, yerleşmelerin Orta ile Batı Anadolu arasındaki konumları sayesinde siyasi, kültürel, ticaret ve ulaşım bakımından çevre bölgelerle güçlü ilişkilere sahip olduğu değerlendiriliyor. Bir sonraki makalede Güney Doğu Anadolu'da kentleşme ve moderleşme sürecinde belgelenmeden yok olma tehdidi altında bulunan Siirt Erzen (Garzan) Bölgesi tarihi yerleşmelerinin mekânsal dağılımı ortaya konuyor.

Güney Batı Anadolu Klasik dönem yerleşmelerinden Kaunos onurlandırma yazıtlarını konu alan 6. makalede MÖ 2. yüzyılın sonlarından itibaren Kaunos'ta Romalılaşma sürecinin başladığı vurgulanırken, bu görüşü destekleyen consul, praetor, proconsul, praetor designatus, praefectus classis ve quaestorlara ait yazıtlı onurlandırma anıtları tanıtılıyor. Kuzey Batı Anadolu'da Roma İmparatorluk dönemi sosyo kültürel hayata dair bir kesit sunan bir sonraki makale Bithynia- Paphlagonia Bölgeleri'nin kesişiminde yer alan Herakleia Pontika, Tios ve Amastris kentlerinden ele geçmiş mezar yazıtlarını inceliyor.

Batı Anadolu'da Bodrum yarımadasında bulunan Geç Antik dönem merkezi Kissebükü çalışmalarında açığa çıkarılan yapı kompleksinin kasaplık ve satışın yapıldığı bir dükkân olduğu, faaliyetlerin 6. - 7. yüzyıl aralığında gerçekleştiğini ortaya konuyor. Bizleri Mora Yarımadası güneyinde konumlanan Kythera Adası'na götüren sanat tarihsel çalışmada, adadaki köklü Aphrodite kültürünün Hristiyanlık sürecinde nasıl Meryem Ana'ya dönüştüğü anlatılıyor.

Bu sayıda zamandizinsel olarak ön geç dönemi inceleyen son makaleyle, 9. ve 10. yüzyıllarda Erzurum, Artvin, Ardahan ve Kars illerimizi kapsayan, Tao-Klarçeti bölgesine gidiyoruz. Araştırmacı alanda 19. yüzyılda yürütülmüş mimari belgeleme çalışmalarına odaklanıyor. Bu çalışmaları dönemin koşulları için nitelikli işler olarak tanımlasa da modern restorasyon çalışmaları için temel kaynak olarak kullanılmalarının doğurabileceği hatalara dikkat çekiyor.

Yayınlarıyla dergimizi destekleyen ve hakemlik sürecinde objektif eleştirilerle dergimizin niteliğinin artmasına emek harcayan tüm bilim insanlarımıza teşekkürlerimizi sunarız.

EDITOR'S NOTE

TÜBA-AR is pleased to present its 35th issue to you, our esteemed readers, with the aim of connecting the field of archaeology with the universal values of science under the auspices of the Turkish Academy of Sciences. Established in 1998 through the pioneering efforts of Prof. Dr. Ufuk Esin, Tüba-Ar temporarily suspended publication between 2011 and 2014. Since 2017, it has become more active in Turkish archaeological publishing, releasing two issues per year. Our editorial team, which took charge with the 25th issue in 2019, has worked diligently to enhance the journal's visibility and readership. As a result, the number of citations has increased, allowing it to be indexed in EBSCO (Art and Architecture Source Database). In the upcoming period, it has been deemed appropriate for our journal to expand editorially to cover various areas of specialization within archaeology. We hope this new direction will contribute positively to TÜBA-AR's growing momentum. As always, in this issue of our journal, we will have the opportunity to explore our country and the geographies it interacts with more closely through material culture data spanning a broad time frame.

In recent years, the increasing use of environmental archaeology methodologies has facilitated in-depth inquiries into the object-human relationship. In our 35th issue, we present findings from the Kanlıtaş Höyük excavation and surface research, identified as the Porsuk Culture. This study reveals that the Kanlıtaş settlement served as a center for the production of marble bracelets and beads, with evidence of a developed grinding stone and bone tool industry. Furthermore, it sheds light on the living practices of the settlers through concrete data on palaeobotany, domestication, and raw material usage.

The second article, which follows the Chalcolithic Period in neighboring regions, examines the Bülövkaya settlement located in Babek, within Azerbaijan's Nakhchivan Autonomous Republic. Data obtained from excavations provide concrete evidence for previously doubted relationships between Mesopotamia and the South Caucasus. It is suggested that Ubaid tribes from Mesopotamia migrated northward and settled in the Nakhchivan region in the 5th millennium BCE.

The third article focuses on the rural settlement of Toprakhisar Höyük in the Altınözü district of Hatay province, centered on the late 3rd millennium and early 2nd millennium BCE. It defines a new local style based on complex material culture data influenced by Early Transcaucasia and Northern Syria during this period. The authors aim to explain the previously discussed issue of Amurru and Hurri distribution in literature through long-distance human mobility triggered by climate changes. They emphasize the settlement's significant economic role as a producer of olive oil and wine during the urbanization process, under environmental and anthropogenic pressures.

The contribution presented in this issue includes a more western example from the Banaz Plain, focusing on Bronze Age research. The article introduces nine MBA settlements identified in the Banaz Plain. It notes that there are uninterrupted settlements along the MBA in the plain, and the locations of these settlements are evaluated as having strong relationships with surrounding regions in terms of politics, culture, trade, and transportation due to their positions between Central and Western Anatolia.

The next article reveals the spatial distribution of historical settlements in the Siirt Erzen (Garzan) Region, which are under threat of disappearance without proper documentation during the urbanization and modernization process in Southeastern Anatolia. The sixth article, focusing on honorific inscriptions from Classical period settlements in Southwestern Anatolia, highlights that the process of Romanization in Kaunos began in the late 2nd century BCE, introducing honorific monuments related to consuls, praetors, proconsuls, praetor designatus, praefectus classis, and quaestors that support this view. The following article provides a snapshot of socio-cultural life during the Roman Imperial period in Northwestern Anatolia, examining grave inscriptions from the cities of Herakleia Pontika, Tios, and Amastris, located at the intersection of Bithynia and Paphlagonia.

Research conducted in Kissebükü, a central site from the Late Antique period located in the Bodrum Peninsula, reveals that the discovered structure complex served as a butcher shop and sales outlet, with activities taking place between the 6th and 7th centuries. An art historical study takes us to the island of Kythera, located south of the Peloponnese, discussing how the island's deep-rooted Aphrodite cult transformed into the Virgin Mary during the Christianization process.

The final article in this issue examines the pre-early period chronologically, focusing on the Tao-Klarçeti region, encompassing Erzurum, Artvin, Ardahan, and Kars provinces in the 9th and 10th centuries. The researcher emphasizes architectural documentation studies conducted in the 19th century in the area. While describing these studies as significant works for the conditions of the period, they also draw attention to potential errors that may arise from using them as primary sources for modern restoration works.

We extend our heartfelt gratitude to all the scholars who support our journal with their publications and contribute to enhancing its quality through objective critiques during the peer review process.

Prof. Dr. Gül İŞİN
Editor